

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (43)

**СПЕЦВИПУСК
ДО ТИЖНЯ НАУКИ**

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 2 (43)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 10 від 18 травня 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 2(43) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 194с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

<i>Шершун Галина</i> , Екологічні реформи України на шляху до ЄС	5
--	---

НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

<i>Артемчук Валерія</i> , Освітній проект «Еко-халабуди» шляхи реалізації освіти для сталого розвитку в практику роботи закладу дошкільної освіти	6
<i>Кротюк Марія</i> , Фізичне виховання в закладі дошкільної освіти як основа формування здоров'я дітей дошкільного віку	12
<i>Перожиж Зоряна</i> , Моральне виховання дітей дошкільного віку за допомогою гри	15
<i>Рудь Яна</i> , Підготовка дітей дошкільного віку до школи за допомогою НМК «Буду вправним першачком»	17
<i>Балаба Яна</i> , Історичний вектор розвитку морального виховання дітей дошкільного віку	23
<i>Вознюк Віталіна</i> , Роль родини у формуванні особистості дітей раннього та передшкільного віку	27
<i>Гвоздинська Альона</i> , Предметний світ дітей дошкільного віку через призму інноваційних педагогічних технологій	29
<i>Титаренко Катерина</i> , Творчі ігри як засіб соціалізації дітей старшого дошкільного віку	33
<i>Гуменюк Ольга</i> , Розвиток мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку шляхом вивчення англійської мови	36
<i>Заїкіна Наталія</i> , Особливості ігрової діяльності дітей раннього дошкільного віку	39
<i>Камінська Ангеліна, Токар Любов</i> , Особливості виховання патріотизму у дошкільників в світлі сучасності	42
<i>Ключківська Карина</i> , Розвиток дошкільної освіти у педагогічному просторі України	46
<i>Козинець Олена</i> , Зарубіжний досвід дошкільного виховання	49
<i>Крисько Оксана</i> , Впровадження засобів казкотерапії з метою розвитку мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку	52
<i>Кузнєцова Аліна</i> , Організаційно-педагогічні умови формування у дітей дошкільного віку навичок здорового способу життя	54
<i>Кузьменко Тетяна, Токар Любов</i> , Українська народна іграшка як засіб морального виховання дітей дошкільного віку	56
<i>Купрата Лілія</i> , Розвиток морального виховання дітей дошкільного віку через призму педагогіки Марії Монтессорі	59
<i>Любченко Анна</i> , Особливості спілкування дітей раннього та передшкільного віку у різновікових групах закладів дошкільної освіти	61
<i>Мальченко Марія</i> , Моральне виховання дітей раннього передшкільного віку засобами казки	64
<i>Михальчук Ольга</i> , Становлення і розвиток дошкільної освіти у другій половині XX – початку XXI століття	67
<i>Ольхович Тетяна</i> , Розвиток морального виховання в умовах сучасної дошкільної освіти	70
<i>Погойдаш Вероніка</i> , Сучасні підходи взаємодії дошкільного закладу з родиною	73
<i>Пугаченко Олена</i> , Історичний розвиток гармонійного виховання дітей дошкільного віку	75
<i>Рекута Тетяна</i> , Використання інноваційних педагогічних технологій у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку	79
<i>Скалецька Діана</i> , Засоби масової інформації як фактор впливу на особистість дитини дошкільного віку	81
<i>Чеканцова Зоя</i> , STREAM – освіта дітей дошкільного віку як вектор інтегрованого навчання і виховання	84
<i>Тимошенко Альона</i> , Розвиток естетичного виховання дітей дошкільного віку	87
<i>Мокра Оксана</i> , Адаптація дітей дошкільного віку до навчання в школі шляхом співпраці батьків та закладу дошкільної освіти	89
<i>Федоришин Оксана</i> , Основи економічного виховання дітей дошкільного віку	92
<i>Щербатюк Катерина</i> , Ознайомлення з рідним містом як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку	94

ПСИХОЛО-ПЕДАГОГІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ

<i>Беспечна Анастасія</i> , Національно-патріотичне виховання учнів в системі роботи класного керівника	97
---	----

<i>Дякова Вікторія</i> , Характеристика провідних напрямів формування здорового способу життя школярів у освітньому процесі	100
<i>Зінченко Сніжана</i> , Організація партнерської взаємодії закладів освіти та сім'ї	104
<i>Михальчук Олеся, Мінова Єлизавета</i> , Використання інформаційно-комунікаційних технологій для організації самостійної роботи учнів основної школи в умовах дистанційного навчання	108
<i>Пономаренко Марія, Надкернична Любов</i> , Формування ключових компетентностей молодших школярів в умовах сучасної інноваційної освіти	111
<i>Вацак Крістіна</i> , Криптичне мислення сучасного педагога як складова його професійної компетентності	114
<i>Клименченко Наталія</i> , Комунікативний портрет вчителя	117
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З ІНОЗЕМНИХ МОВ</u>	
<i>Головська Ірина</i> , Використання техніки колажування у підготовці майбутніх вчителів до інтерактивної взаємодії з учнями на уроці іноземної мови	120
<i>Андрусенко Софія</i> , Тестування як ефективний засіб організації контролю вивчення англійської мови	123
<i>Гуркало Владислава</i> , Україномовні еквіваленти англійських фразеологізмів з онімів	126
<i>Кушнір Аліна, Вовк Анастасія</i> , The Beatles: Liverpool Accent	130
<i>Поліщук Інна</i> , Ігри як засіб розвитку фонетичної компетентності учнів молодшого шкільного віку ..	132
<i>Синчук Діана</i> , Робота з пісенним матеріалом на уроках іноземної мови як засіб формуванні граматичної компетентності учнів основної школи	137
<i>Хоменко Юлія</i> , Проблематика перекладу політичних текстів	141
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ, ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ</u>	
<i>Василевич Інна, Багрій Тетяна</i> , Розвиток професійної компетентності та практична діяльність вчителя української мови та літератури	145
<i>Козяр Міла</i> , Функціональне навантаження назв тварин в українських народних піснях	148
<i>Собчук Вікторія</i> , Особливості проведення уроків зарубіжної літератури з використанням інтерактивних технологій навчання	151
<i>Сілко Діана</i> , Фольклоризм української літератури як дескриптивний код	154
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Фольклорні образи та мотиви у творчості Тараса Шевченка	157
<i>Яременко Ярослава</i> , Образний світ поеми Максима Рильського «Мандрівка в молодість»	161
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА</u>	
<i>Любчик Катерина</i> , Феномен і культурологічна місія проекту «musica sacra ukraine: партесний вимір»	163
<i>Гончар Тетяна, Чорна Наталія</i> , Організація театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО: вітчизняний та зарубіжний досвід	165
<i>Вилко Дарія</i> , Моделювання проблемних ситуацій як ефективний засіб розвитку пізнавальної активності учнів на уроках музичного мистецтва	169
<i>Чеховська Дарина</i> , Педагогічні засади розвитку мотиваційної сфери особистості музично-обдарованих учнів	172
<u>НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</u>	
<i>Кальніченко Наталія</i> , Особливості викладання методики трудового навчання у студентів педагогічного коледжу з урахуванням вимог НУШ	174
<i>Валевська Ольга</i> , Підходи та стратегії навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти зрівняння методик вітчизняних та зарубіжних дослідників	176
<i>Юртин Вікторія</i> , Підготовка майбутніх вихователів до роботи в умовах інклюзивної освіти	180
<u>ВІДОМІ ІМЕНА</u>	
<i>Козлова Олена</i> , Тема: «Богдан Хмельницький, як політик і людина», практичне заняття	182
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Михайло Драї-Хмара як представник українського неокласицизму	186
<i>Цимбал Тетяна</i> , Педагогічна система М. Монтессорі	189
<i>Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу</i>	193

МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗА ДОПОМОГОЮ ГРИ

УДК 373.2015.31:17:316.663.5

ПЕРОЖИК ЗОРЯНА

вихователь Комунального закладу «ДНЗ № 46 Вінницької міської ради»

Постановка проблеми. Проблема морального виховання є однією з найважливішою і постійно актуальною в культурі людства. В основі морального виховання лежить процес передавання людині норм, правил і принципів поведінки в суспільстві.

Моральне виховання з перших років життя дитини спрямоване на формування її моральної позиції, ціннісних орієнтирів, інтересів і потреб. Адже на цьому етапі закладаються основи морального розвитку особистості, розвиваються уявлення, почуття, звички, які спрямовують подальше її вдосконалення. Тому неухвага до морального виховання в дошкільному віці не може бути компенсована у подальші роки. Ми розглядаємо гру, як провідну діяльність дітей дошкільного віку у вихованні моральних почуттів дітей усіх вікових груп, оскільки вона відповідає потребам та інтересам дітей.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Активний метод стимулювання морального виховання через гру отримав своє поширення у вітчизняній і в західній психолого-педагогічній практиці. Вважається, що бесіди з дітьми про чесність, справедливість і милосердя малоефективні. Дітей необхідно включати в ситуації, де вони могли б програти ті чи інші соціальні ролі і навчилися б приймати вірні, в моральному відношенні, рішення. Як вказує Д. Б. Ельконін, «норми, що лежать в основі людських взаємин, стають через гру джерелом розвитку моралі самої дитини. Гра є школою моралі, але не моралі в поданні, а моралі в дії».

Виховні можливості гри відзначали у своїх працях Л.С. Виготський, О.В. Запорожець, Д.Б. Ельконін, С.Л. Рубінштейн та ін. Дослідженню особливостей гри на етапі раннього та дошкільного дитинства були присвячені праці Л.В. Артемової, Р.І. Жуковської, С.О. Марутян, Д.В. Менджерицької, О.П. Усової. Гру трактують як природний мотиватор діяльності (З. Фрейд), як можливість набуття дитиною соціального досвіду (Е. Еріксон), як умову соціалізації (А. Валлон), як важливе джерело формування соціальної свідомості

дитини (Д.Б. Ельконін), як спосіб активного засвоєння людської культури (Л.С. Виготський), як засіб розвитку базових засад особистості (Н.І. Непомняща) і національно-культурного та морального виховання (В.В. Зеньківський).

За останнє століття погляди на моральне виховання особистості (зокрема дошкільнят) зазнали значних змін: від сприйняття дитини як об'єкта здобуття та засвоєння знань про норми моралі та обов'язковості їх дотримання до визнання її суб'єктом власного життєтворення, що має усвідомлену потребу бути моральною.

Мета дослідження: вивчення впливу гри на моральне виховання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Спостерігаючи за дітьми, ми розуміємо, що ігрові ситуації вони сприймають більш природно, ніж серйозні обговорення. Ігри допомагають дітям розслабитися, відчувати себе комфортно. Дітям подобається, коли дорослі приймають участь в їх іграх. Коли вони відчувають себе рівними з дорослими, їх поведінка стає більш серйозною і обдуманною. Це дуже допомагає у виховному процесі, зменшує дистанцію між педагогом і дітьми. Важливо, щоб педагог на протязі гри сам дотримувався тих моральних цінностей, яких він хоче навчити дітей, бути прикладом справедливого і уважного відношення до людей, бути ввічливим і терплячим.

Через гру педагог може поступово впливати на характер дітей, поведінку, відмічати ті чи інші закономірності.

В.Сухомлинський зазначав, що «педагог завжди стоїть між моральними цінностями народу і душею дитини, що завдання вихователя - зробити безцінні моральні надбання людства особистим здобутком кожної дитини».

Гра відповідає потребам та інтересам дітей, сприяє вияву їхньої самостійності, ініціативи, творчості, імпровізації, перевірці себе. У грі дитина активно пізнає навколишній світ, стосунки між людьми, правила і норми поведінки, свої можливості, усвідомлює свої зв'язки з іншими, формує свою особистість. Діти набагато простіше

засвоюють інформацію, піднесену в ігровій формі. В процесі гри, створюються такі ситуації, що вимагають негайного рішення, які вчать дитину приймати рішення і нести відповідальність за свої дії.

Гра допомагає виховувати у дитини повагу й доброзичливе ставлення до тих, хто її оточує; формувати елементарні уявлення про те, що таке “добре” і що таке “погано”; розвивати партнерські взаємини між дітьми у грі; формувати в дітей уміння діяти за правилами; виховувати гуманні почуття та елементарні уявлення про доброту, чуйність, взаємодопомогу, дружелюбність, увагу до дорослих і ровесників; формувати вміння співпереживати, співчувати; удосконалювати форми ввічливого звертання до дорослих та ровесників; розвивати прагнення до самостійності.

Існують різні класифікації дитячих ігор. Головне місце посідають ігри: дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, а також театралізовані.

Дидактична гра — це гра, спрямована на формування у дитини потреби в знаннях, активного інтересу до того, що може стати їх новим джерелом. Вона є засобом всебічного виховання дитини. Дидактична гра впливає на розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, спонукає до обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпрровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень. Закріплення уявлення дошкільників про моральні правила здійснюються у різних дидактичних іграх. До прикладу, можна взяти гру «Чарівне слово», яка надає дуже позитивний ефект і полягає в тому, що кожну дію і вчинок необхідно супроводжувати проголошенням приємних слів і ввічливих фраз, гру «Добре-Погано», яка розкриває сутність поганого і хорошого, формує розуміння поганого і доброго, розкриває причинно-наслідковий зв'язок різних дій і вчинків.

Важливе значення у моральному вихованні мають рухливі ігри, які виховують

дружелюбність. Під час рухливих ігор у дітей формується поняття про норми громадської поведінки, виховуються стійкість, сильна воля, витримка. Спільний інтерес, викликаний грою, об'єднує дітей у дружній колектив. Наприклад: гра «Передай м'яч», «Перекинь через мотузку», «Дзвіночок» тощо.

Невід'ємною частиною у вихованні моральних цінностей у дітей є сюжетно-рольові ігри. Сюжетна рольова гра є динамічним феноменом, її розвиток виявляється насамперед у виникненні нових сюжетів — утілених у певних подіях образних відтворень задумів. В іграх дітей дошкільного віку вони надзвичайно різноманітні й відображають конкретні (соціально-історичні, географічні, побутові тощо) умови їхнього життя. Деякі сюжети цікаві як молодшим, так і старшим дошкільникам (наприклад, ігри на побутові теми). Проте в їх розвитку спостерігається певна тенденція: спершу виникають ігри з побутовими сюжетами, потім — ігри на теми праці і нарешті — ігри суспільної тематики. В іграх діти вчаться узгоджувати свої дії з діями партнерів по грі, знаходити взаєморозуміння і повагу, розвивають вміння дружно спілкуватися, чемно поводитися, правильно відтворювати соціально-ігрові ролі. Наприклад : «У гості до бабусі», «Перукарня», « Лікарня» і т.д.

Театралізована гра як один з її видів є ефективним засобом соціалізації дитини в процесі осмислення їм морального підтексту літературного чи фольклорного твору і участі в грі, яка має колективний характер, що і створює сприятливі умови для розвитку почуття партнерства та освоєння способів позитивної взаємодії. У театралізованій грі здійснюється емоційний розвиток: діти знайомляться з почуттями, настроями героїв, освоюють способи їх зовнішнього вираження, усвідомлюють причини того чи іншого настрою. Нарешті, театралізована гра є засобом самовираження і самореалізації дитини. Театралізація казок «Рукавичка», «Ріпка», «Троє поросят» навчає дітей взаємодопомозі, доброті, турботі.

Висновок. Гра є чудовим способом морального виховання для дошкільнят. Вона, мов «глина» допомагає у «ліпленні» дитячої особистості .

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Богуславська З. М., Смирнова Е.О., Роль гри у моральному розвитку дитини. М.: «Просвіта», 1991.
2. Лопатіна А.А., Скрепцова М.В., Моральне виховання дошкільників. ТОВ «Амріта», 2009.

3. Лохвицька Л., Програма з морального виховання дітей дошкільного віку «Скарбниця моралі». Тернопіль, 2014.
4. Зворигіна О.В. Перші сюжетні ігри малюків: Посібник для вихователів дитячого саду.- М.: Просвіта, 2010.
5. Яковенко Л.В., Рухливі ігри. Середній та старший вік. Ранок, 2017.
6. Ладутько Л.К., Шкляр С.В, Пізнаємо світ і себе. Мн.: «І.В.Ц.Мінфіну», 2002.
7. Ельконін Д.Б. Психологія гри. М.: «Владос» 1999.

Стаття надійшла до редакції

13 січня 2023

ПІДГОТОВКА ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО ШКОЛИ ЗА ДОПОМОГОЮ НМК «БУДУ ВПРАВНИМ ПЕРШАЧКОМ»

УДК 373.29

РУДЬ ЯНА

*помічник вихователя закладу дошкільної освіти № 6 м. Килинівка, здобувач вищої освіти
Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Перший рік життя малюка є найважливішим в розвитку дитини. У цей період відбувається активний розвиток мозку і формується основа для майбутнього розвитку. Тому важливо забезпечити дитині стимули, які сприяють розвитку її здібностей, зокрема здатності до навчання.

А саме навчання починається в дитячому садочку, який забезпечує підготовку дошкільнят до школи.

Підготовка дітей до школи в закладах дошкільної освіти допомагає їм з легкістю та задоволенням впоратися зі шкільною програмою та вступити в навчальний процес. Діти, які добре підготовлені до школи, мають більше шансів на успіх у навчанні та важливій соціальній адаптації в середовищі однолітків.

Коли ж варто починати підготовку дошкільника до школи?

Експерти зазначають, що це повинно бути від 3 до 6 років. У цьому віці дитина набуває навичок, необхідних для навчання в школі, таких як розвиток мовлення, здатність до уваги та концентрації, самостійність та самоконтроль.

Отже, починати підготовку до навчання в школі потрібно як мінімум в середніх та старших групах ЗДО.

А допоможуть нам в цьому ігри, які сприяють розвитку мовлення, математичних навичок та мислення, читання казок та книг, розвивальні вправи, навчання за комплектом з підготовки до школи Буду вправним першачком.

Одним із авторів цього курсу є Н. В. Гавриш - розробник Базового компоненту дошкільної освіти, автор навчальних програм для дошкільної освіти.

Педагоги нашого закладу взяли участь у вебінарах та отримали сертифікати на платформі «Буду вправним першачком», спікером якого була Наталя Василівна та звичайні вихователі, які ділилися своїм досвідом роботи:

"Ефективні методи та прийоми розвитку мовлення у дітей старшого дошкільного віку: поради науковців, лайфхаки від практиків"

"Формування ключових компетентностей дітей старшого дошкільного віку: досвід фахівців, поради практиків, інструменти, методи, можливості сучасного вихователя"

"Освіта і виховання дітей дошкільного віку: традиційні та інноваційні методики в сучасних українських реаліях". (12 квітня 2022 р)- Формування соціально-громадянської компетентності у дошкільників.

"Будемо вправними вихователями або дієві інструменти та методики для ефективної та легкої роботи працівника дошкільця"

Посібники комплексу підходять до будь-якої чинної програми та мають гриф «Схвалено для використання в закладах дошкільної освіти МОНУ» (лист ІМЗО від 04.12.2018 р. №22.1/12-Г-1052). Їх включено до «Переліку навчальної літератури, яку рекомендовано для використання в закладах дошкільної